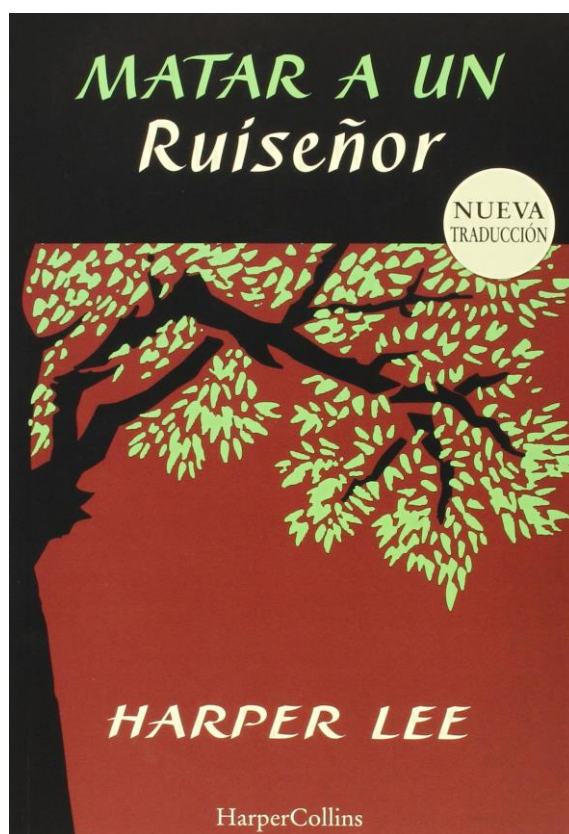

CLUB DE LECTURA

Curs 2018-19

HARPER LEE MATAR A UN RUISEÑOR

Tertúlia: dilluns, 27 de maig de 2019 a les 19,30 h.

Ajuntament de Figueres
Cultura

Biblioteques
Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

L'AUTORA:

Harper Lee (1926 - 2016) és una escriptora estatunidenca que des de jove tenia en ment narrar en forma de relat els seus records d'infantesa que feien referència a la seva família, al seu entorn, als veïns que van poblar els seus records més antics i en especial a un incident que va tenir lloc a la seva petita ciutat natal, quan ella només tenia 10 anys. Dues novel·les fan realitat el seu desig: "Matar un rossinyol" ("To Kill a Mockingbird") i "Vés i aposta un sentinella" ("Go Set a Watchman") totes dues escrites a la dècada dels seixanta.

Un recorregut per la seva vida i obra en quinze pinzellades.

1. Nelle Harper Lee. Va néixer el 28 d'abril de 1926 a Monroeville. Descendent de Robert I Lee, comandant de la Guerra Civil de l'exèrcit confederat, el seu pare Amasa Coleman Lee fou senador de l'Estat d'Alabama del 1926 al 1938 i la seva mare Frances Cunningham Finch mestressa de casa. Harper va créixer amb les seves germanes, Alice i Louise, i el seu germà, Edwin i molt unida al seu veí Truman Capote amb el que compartí moments d'aprenentatge, jocs i confessions. Nelle, com tothom la coneix a la seva localitat natal, porta el nom de la seva àvia, Ellen, lletrejat al revés. Harper Lee estudià secundària al Huntingdon College, i posteriorment cursà els estudis dret a la Universitat d'Alabama, 1945-1949 que va completar amb un programa d'estudis a l'estranger a la Universitat d'Oxford a Anglaterra. A principis de la dècada dels cinquanta es va desplaçar a Nova York on es va reunir amb el seu amic de la infància Truman Capote amb la intenció de convertir-se en escriptora mentre exercia diversos treballs venent tiquets a "Eastern Airlines" "British Overseas Airways Corporation" i altres companyies aèries.
2. Monroeville i Maycomb. La localitat natal de Lee, Monroeville, situada al comtat de Monroe de l'estat d'Alabama dels Estats d'Units d'Amèrica, va servir com a model per a la fictícia Maycomb on s'ambienten les dues novel·les de l'autora. El tranquil municipi de 6.500 habitants basa part de la seva economia en el llibre i rep aproximadament uns 30.000 turistes a l'any. A tot el terme municipal es poden llegir cartells amb el lema: "Monroeville, capital literària d'Alabama". El Monroe County Museum dedica una exposició permanent a l'escriptora i al llibre

"Matar un rossinyol" ("To Kill a Mockingbird") i cada primavera hi celebren un festival en record de l'obra. La casa de la família Lee es troba al número 216 de la South Alabama Avenue i actualment allotja el local de menjar ràpid "Mel's Dairy Dream".

3. Truman Capote. L'escriptor va estar lligat a Nelle Harper Lee per una forta amistat des de la infància, vincle que es va perllongar a l'etapa adulta. Aquella història d'amistat inspiraria alguns dels personatges de les seves obres: ella el va prendre com a model pel personatge Dill, l'amic de Scout, la petita narradora de la seva novel·la, i ella va ser Idabel al llibre de Truman Capote "Altres veus, altres àmbits". La publicació de la novel·la "Matar un rossinyol" va tenir lloc just abans que tots dos s'anessin a Kansas a investigar l'assassinat d'una família de grangers, que fou l'argument principal a l'obra de Capote, "A sang freda" publicada amb gran èxit l'any 1965. Amb el temps l'amistat entre els dos es diluï per diferents motius, molts apunten la gelosia de Capote per l'èxit de Lee i la manca de reconeixement que l'escriptor a la contribució de Lee a la novel·la "A sang freda".
4. Mecenes. El mes de novembre de 1956 Truman Capote va presentar Lee al matrimoni de filantrops Michael i Joy Williams Brown. Ella els va ensenyar alguns textos que havia escrit i van quedar meravellats. Tan gran va ser l'entusiasme dels Brown que al desembre oferiren a Lee una quantitat de diners equivalent a un salari anual amb una nota que deia "Pren-te un any lluny de la feina per escriure el que vulguis. Bon Nadal". L'autora va acceptar els diners i va dedicar aquell any a escriure la novel·la "Matar un rossinyol".
5. "Matar un rossinyol". Publicada al juliol de 1960 quan l'autora tenia trenta-quatre anys, ha estat traduïda a més de 40 idiomes i amb unes vendes superiors als 40 milions d'exemplars. La novel·la es va convertir immediatament en un dels grans clàssics de la literatura nord-americana del segle XX. Una còpia original de la primera edició de "Matar un rossinyol" pot costar actualment uns 35.000 dòlars.
6. El relat es desenvolupa al poble fictici Maycomb a la dècada de 1930. La protagonista de la novel·la és la jove Scout. El seu pare és l'advocat Atticus Finch que decideix agafar el cas d'un home negre acusat injustament de violar una dona blanca. Atticus representa la justícia i la raó que acusa la injusta realitat social d'Alabama de l'època.
7. De la novel·la al cinema. La versió cinematogràfica de "Matar a un ruiseñor" ("To Kill a Mockingbird") es va estrenar a finals de 1962 dirigida per Robert Mulligan. Protagonitzada per Gregory Peck, que va ser reconegut amb l'Oscar i amb el Globus d'Or, completaven el repartiment: Mary Badham, Brock Peters, Phillip Alford, John Megna, Frank Overton, Rosemary Murphy i Robert Duvall. Va guanyar tres de les vuit nominacions als premis Oscar de l'edició de 1963. També està inclosa a la llista de les 25 millors pel·lícules de la història de l'enquesta de l'American Film Institute i el noble advocat Atticus Finch (Gregory

Peck) encapçala la llista dels 100 grans herois i malvats de 100 anys de cinema de la mateixa institució. La banda sonora la va compondre Elmer Bernstein i va ser reconeguda amb el Globus d'Or.

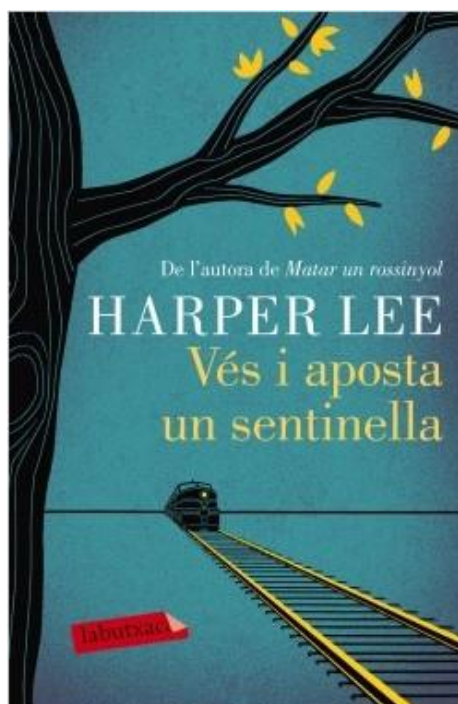
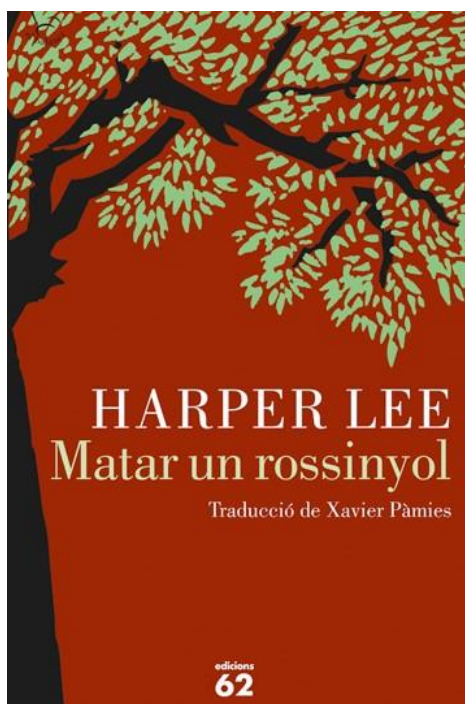
8. Harper Lee al cinema. Dues actrius han representat a l'escriptora al cinema. Seguint l'ordre cronològic: Catherine Keener (2005) i Sandra Bullock un any més tard (2006).
9. La pel·lícula "Truman Capote" ("Capote" Bennet Miller, 2005) mostra el procés de creació de la novel·la "A sang freda" de Capote basada en l'assassinat de Kansas de 1959. Catherine Keener, nominada a millor actriu de repartiment, fa de Harper Lee i Philip Seymour Hoffman de Truman Capote que va ser premiat amb un Oscar pel paper. La pel·lícula es basa en una biografia de Capote escrita per Gerald Clarke.
10. Un any després, Sandra Bullock encarna a l'escriptora a la pel·lícula "Historia de un crimen" ("Infamous" Douglas McGrath, 2006) que també narrava el procés de creació de la novel·la "A sang freda" de Capote. La seva interpretació va ser elogiada per la premsa i va guanyar el Hollywood Film Festival a la millor actriu de repartiment l'any. El film es basa en el llibre de George Plimton, "Truman Capote: in which various friends, enemies, acquaintances, and detractors recall his turbulent career".
11. Versió teatral. El dramaturg Christopher Sergel va adaptar el primer llibre de Harper al teatre. L'obra, estrenada l'any 1990 a Monroeville es representa cada primavera i la protagonitzen els habitants del municipi. L'escena del judici es desenvolupa a l'interior del jutjat del comtat de Monroe i al públic es segrega segons la raça.
12. Aclaparada per l'èxit. A Harper Lee el reconeixent i l'èxit li arribà inesperadament i la va aclaparar. Guanya el Premi Pulitzer d'Obres de Ficció l'any 1961 i fins i tot aconseguix que l'actor Gregory Peck es converteixi en el seu pare, almenys, durant la pel·lícula que protagonitza basada en la seva novel·la. Crea una estreta relació amb l'actor i la seva família. En canvi, s'aparta de tot. Res d'entrevistes. Fuig. Cerca anonimament a Nova York. L'autora ha estat guardonada en innumerable ocasions, però sempre s'ha negat a concedir entrevistes. L'any 2007 el llavors president dels Estats Units, George W. Bush, va lliurar a l'escriptora la "Medalla Presidencial de la Llibertat (The Medal of Freedom)", el més alt honor que pot rebre un civil al Estats Units d'Amèrica. Harper Lee va accedir a acudir a la Casa Blanca amb la condició de no haver de respondre preguntes ni pronunciar cap discurs.
13. Manuscrit oblidat. El mes de febrer de 2015, Lee va anunciar que el mes de juliol d'aquell any publicaria una segona novel·la, "Vés i aposta un sentinella" ("Go Set a Watchman"). Una de les curiositats del llibre és que s'havia escrit prèviament a "Matar un rossinyol". Una casualitat del destí ha fet que la seva amiga i representant legal Tonja B. Carter descobrís el vell manuscrit original en

un dipòsit i s'entestés en la seva publicació, en el que es presumeix ha estat un contracte milionari amb HarperCollins.

14. "Vés i aposta un sentinella". La novel·la se situa vint anys després dels successos ocorreguts a "Matar un rossinyol" quan Jean Louise Finch, àlies Scout ara amb de vint-i-sis anys, torna en tren de Nova York a Maycomb en una de les visites anuals que fa al seu progenitor i referent ètic, l'advocat Atticus Finch. Durant l'estada descobreix la vessant racista del seu pare, les idees abominables que té envers la raça i la segregació, que simpatitza amb el Ku Kux Klan i que juntament amb altres familiars i amics formen part del comitè de ciutadans que té per finalitat combatre la integració de la comunitat negra. Davant d'aquest fet decideix tornar a Nova York però abans aboca sobre el seu pare la repulsa que l'inspira. Veiem doncs, com en aquesta segona novel·la es trenca la imatge nítida de pare modèlic amb principis i d'home perfecte partidari de la justícia, la imparcialitat i la igualtat.
15. Entusiasme, controvèrsia i polèmica. Entusiasme per poder llegir la novel·la que és l'embrió del clàssic contemporani als Estats Units, "Matar un rossinyol". Controvèrsia perquè es dubta que l'autora quasi nonagenària en cadira de rodes, oblidadissa, amb deficiències auditives i visuals molt severes i reclosa a una residència per a gent gran estigui en els seus cabals per autoritzar la seva publicació, apuntant la possibilitat que hagi estat coaccionada. La publicació de "Vés i aposta un sentinella" sempre ha estat acompanyada de la polèmica. Segons el diari "New York Times" el manuscrit no es va descobrir l'any 2014, tal com va anunciar l'editorial després de fer públic el llançament i afirma que podria haver estat descobert l'any 2011 per Justin Caldwell, expert en llibres de la casa de subhastes Sotheby's, que va viatjar a Alabama per reunir-se amb l'advocada de Harper Lee, Tonja B. Carter, i amb Samuel Pinkus, en aquells dies agent literari de l'escriptora.
16. Èxit mundial. La publicació del segon llibre ha captat un interès enorme i les editorials de tot el planeta han buscat la discreció màxima. Cinc mesos abans "Vés i aposta un sentinella" era el títol més venut a Amazon i "Matar un rossinyol", el segon El dimarts 14 de juliol de 2015 ha sortit a la venda als EUA (Harper Collins) i al Regne Unit (Heinemann) amb 2 milions de còpies en anglès. El dimecres 15 de juliol de 2015 Edicions 62 posà a la venda l'edició en català i HarperCollins Ibèrica en castellà amb una tirada inicial de 120.000 còpies.
17. Abandona la llista d'autors amb un únic llibre publicat. Amb la publicació de "Vés i aposta un sentinella", Harper Lee abandona la llista d'escriptors i escriptores que han publicat una única novel·la i que s'han fet famosos per ella. Algun dels que encara hi formen part són Boris Pasternak "Doctor Zhivago", Margareth Mitchell "Allò que el vent s'endugué", Emilie Brontë "Cims borrascosos", Juan Ruiz, Arcipreste de Hita "Libro de buen amor", Fernando de Rojas "La celestina" i Giuseppe Tomasi di Lampedusa "El Gatopardo".

18. Tercera novel·la? Pocs dies després de la publicació de la segona novel·la, Wayne Flynt, que coneix Lee des de fa més de 30 anys, ha revelat l'existència d'una altra novel·la inèdita de l'autora. El llibre "The reverend" seria el tercer de Harper Lee i explicaria una història criminal basada en una història real d'un pastor que va matar tres persones i va ser absolt de l'assassinat. L'existència i la possible publicació d'aquesta tercera novel·la és una incògnita sobretot després de la mort de l'autora, el 19 de febrer de 2016.

https://bibliotecavirtual.diba.cat/es/novela/recorreguts_literaris/harper-lee

Adreces d'interès:

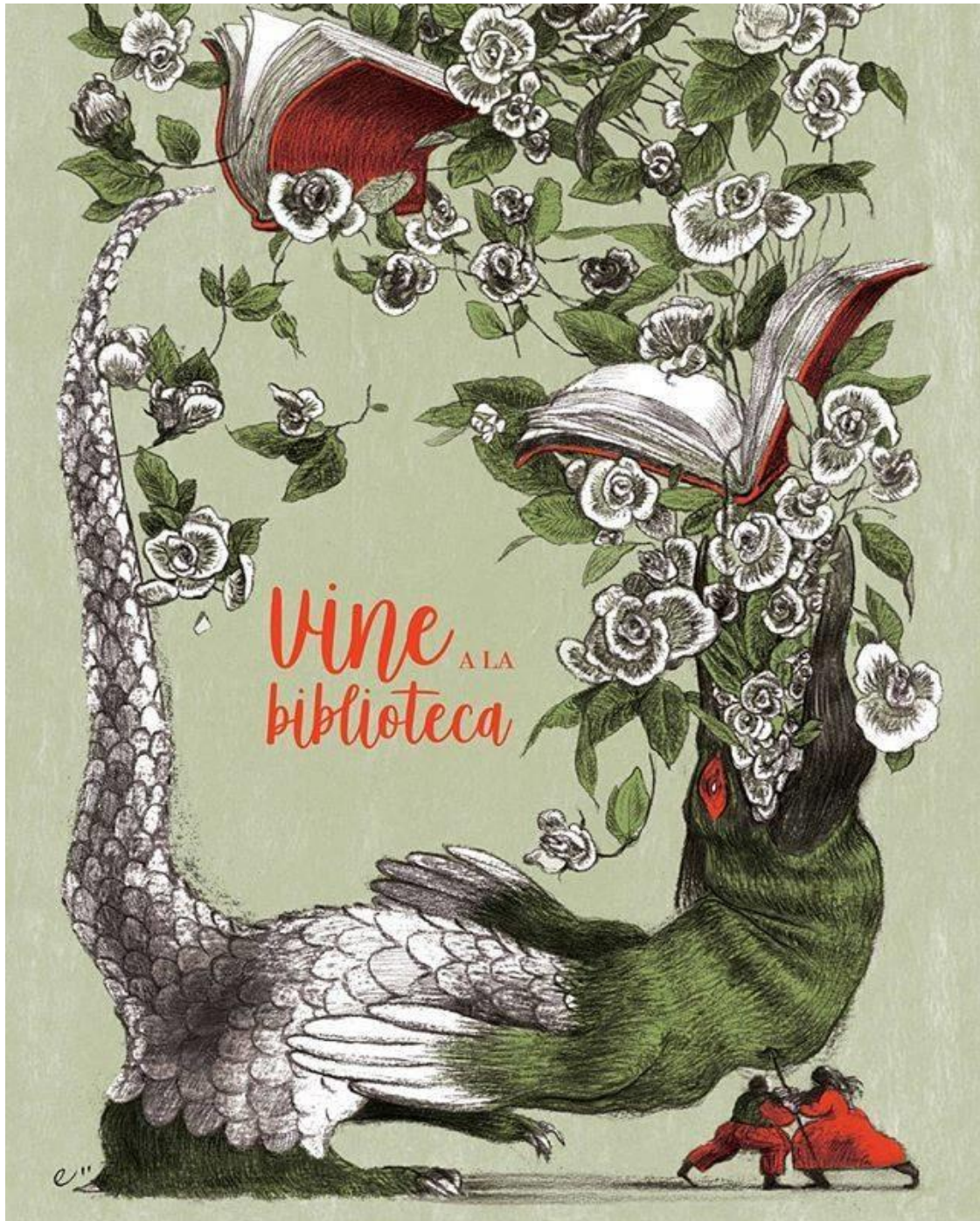
<https://www.youtube.com/watch?v=aBRcp3tfv4E>

<http://www.rtve.es/alcarta/videos/que-grande-es-el-cine/grande-cine-matar-reuisenor/4601445/>

Llegir ens fa lliures

Ajuntament de Figueres
Cultura

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES

Biblioteques
Diputació de Girona